

FOTO: UNESCO/MILOS DUDAS

Dřevěný řeckokatolický kostel svatého Mikuláše ve slovenské obci Bodružal, pocházející z roku 1658, byl spolu se sedmi dalšími z oblasti Karpat letos zapsán na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

V této souvislosti vyvolalo v poslední době mimořádnou pozornost zejména chráněné údolí Labe v Drážďanech, kde má být postaven most. Výbor mohl letos dokonce rozhodnout, že tato památka bude ze seznamu UNESCO vyřazena. Nakonec se tak nestalo. Přesto organizace saské metropoli opakovaně doporučuje, aby ve městě místo plánovaného mostu přes Labe vznikl tunel. Pokud se radnice pro tuto variantu nerozhodne, vyřadí UNESCO Drážďany ze svého soupisu definitivně příští rok. Obavy, že stejný osud potká i Prahu, vyvstaly loni kvůli výstavbě mrakodrapů na Pankráci.

Zda je o památku dostatečně pečováno, posuzuje UNESCO opravdu přísně. Z tohoto důvodu některá města o zápis do seznamu ra-

ději nežádají, případně litují, že se tam dostala. Prvním příkladem je rakouský Innsbruck, kde v posledních letech vyrostlo několik moderních budov podle návrhů mezinárodně proslulých architektů. Radnice už měla připravenou žádost o zápis, ovšem z obavy, že moderní architektura by si s titulem UNESCO „nerozuměla“, ji stáhla.

Zápis památky na „černou listinu“ není sice lichotivý, ale bývá opodstatněný a především skýtá naději na zlepšení. Je-li to jen trochu možné, připravuje UNESCO po dohodě

s vládou příslušného státu program nápravných opatření. Příslušný výbor je přitom povinen popsat co nejpodrobněji okolnosti a podmínky, v nichž se památka nachází. Stejně tak musí co nejdětalněji popsat nebezpečí, která jí hrozí, a navrhnout účinná nápravná opatření. Až poté, kdy má k dispozici všechny dostupné údaje a informace, rozhoduje o případném zápisu na seznam ohrožených památek. Rozhodnutí přitom – má-li být platné – musí přijmout dvoutřetinová většina všech zúčastněných členů.

Jestliže zápis na seznam ohrožených nepřináší požadovaná zlepšení, UNESCO může památku ze Světového dědictví dokonce úplně vyškrtnout. Zatím se tak stalo jen jedinkrát – vloni byla „vyloučena“ rezervace přimorozců arabských v Ománu. Tyto asi metr vysoké antilopy s majestátními rohy byly ve volné přírodě Arabského poloostrova na pokraji vyhynutí. Omán je jako první navrátil zpět do divočiny a roku 1994 se hájemství arabských antilop, rozprostírající se od centrální pouště až po pobřežní hory, ocitlo na seznamu Světového dědictví. Rezervace se ale brzy stala vyhledávaným cílem pytláků, kterým práci usnadnilo i to, že Omán nechal oklestit území chráněné oblasti o neuvěřitelných 90 procent. Ze 450 kusů zvířat v roce 1996 klesl jejich počet na několik desítek. Můžeme si jen přát, aby takových případů bylo co nejméně. ■

TOMÁŠ WEHLE
tomas.wehle@economia.cz

Památky UNESCO v ČR

Český Krumlov – historické centrum

Telč – historické centrum

Praha – historické centrum

Žďár nad Sázavou – Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře

Kutná Hora – historické centrum, chrám sv. Barbory, katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci

Lednicko-valtický areál

Holašovice – vesnická rezervace

Kroměříž – zahrady a zámek

Litomyšl – zámek a zámecký areál

Olomouc – sloup Nejsvětější Trojice

Brno – vila Tugendhat

Třebíč – židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa

Na seznamu ohrožených památek UNESCO jsou i ruiny bamjánských Buddhů v Afghánistánu, které mají na svědomí vojáci Tálibánu.

FOTO: BLOOMBERG